

KVALITETSVURDERING AF

MIDDELFART MUSEUM

2011

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION TIL KULTURARVSSTYRELSENS KVALITETSVURDERING	2
MIDDELFART MUSEUM	4
Nøgletal for museet	4
KULTURARVSSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING	5
KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER	5
Arbejdsgrundlag og ledelse	5
Ressourcegrundlag	6
Indsamling	8
Registrering	8
Bevaring	9
Forskning	11
Formidling	12
Den faste kulturarv - Kapitel 8 arbejde	15
KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MIDDELFART MUSEUM	16
BILAG 1: FORSKNINGEVALUERING	

INTRODUKTION TIL KULTURARVSSTYRELSENS KVALITETSVURDERING

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturarvsstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturarvsstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste ti år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer sig om udredningen om bevaring af kulturarven fra 2003 (bevaringsplanen), udredning om museernes formidling fra 2006 (formidlingsplanen), forskningsstrategien for Kulturministeriets område fra 2008, digitalisering af kulturarven fra 2008, Kulturministeriets digitaliseringsstrategi fra 2009, den internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed fra 2010, den nationale undersøgelse af museernes brugere i 2010 og endelig Kulturministeriets anbefalinger for god ledelse af selvejende kulturinstitutioner fra 2011.

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturarvsstyrelsens hjemmeside:

www.kulturarv.dk/museer/museumsdrift/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturarvsstyrelsens anbefalinger til museet samt en beskrivelse og vurdering af de forhold, der danner baggrund for anbefalingerne. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturarvsstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer, består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturarvsstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, regnskab, årsberetning og arbejdsplan samt museets indberetning til Kulturarvsstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". Desuden indgår kvalitetsvurderingsmødet på museet med deltagelse fra museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune.

Museets forskning vurderes på baggrund af en faglig evaluering foretaget af det relevante faglige råd under Kulturarvsstyrelsen.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturarvsstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed ud fra fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturarvsstyrelsens vurdering og anbefalinger samles i en rapport, der bilagt forskningsevalueringen sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturarvsstyrelsens anbefalinger. Kulturarvsstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

1 år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturarvsstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.

MIDDELFART MUSEUM

Middelfart Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie i Middelfart Kommune. Den arkæologiske virksomhed i kommunen varetages af Odense Bys Museer.

Middelfart Museum er en selvejende institution, der blev oprettet af Middelfart Museumsforening i 1919. Museet blev statsanerkendt i 1962. Museet råder i dag over faciliteter og udstillingssteder i Henner Friisers Hus, Algade 4, Historiens Hus, Jollehusene/"Værftet" og på det tidligere Psykiatrisk Hospital. Hertil kommer magasinfaciliteter.

I Historiens hus ligger Middelfart Byarkiv, som er en integreret del af Middelfart Museum, men arkivalierne er ikke en del af museets samling. Byarkivet understøtter museets faglige arbejde, men er ikke omfattet af nærværende kvalitetsvurdering.

Middelfart Kommune er museets hovedtilskudsyder.

Nøgletal for museet

Museet havde 8.118 besøgende i 2010.

Museets samlede omsætning var på ca. 4,2 mio. kr. i 2010. Tilskuddet fra kommunen var i alt på 2,3 mio. kr. Tilskuddet fra staten udgjorde ca. 0,9 mio. kr. Museets øvrige indtægter stammer fra Kulturregion Fyn samt ikke-offentlige midler.

I 2010 rådede museet over 6,8 årsværk, heraf 2 videnskabelige årsværk.

I 2010 have museets støtteforening, Middelfart Museumsforening, ca. 120 medlemmer.

KULTURARVSSTYRELSENS SAMLEDE VURDERING

Det er Kulturarvsstyrelsens samlede vurdering, at Middelfart Museums opgavevaretagelse for nuværende ikke er helt tilfredsstillende.

Museet er udfordret af et spinkelt ressourcegrundlag både økonomisk og personalemæssigt. Dette vanskeliggør museets mulighed for at varetage og udvikle alle museumsfaglige opgaver på et tilstrækkeligt kvalitetsniveau. Museet lever ikke i tilstrækkelig grad op til museumsfaglige standarder i særligt forsknings- og bevaringsarbejdet. Derimod har museet, de seneste år, gennemført formidlingstiltag af høj kvalitet. Endelig spænder museets emnemæssige fokus vidt, hvilket udfordrer prioriteringen af arbejdet.

Det er Kulturarvsstyrelsens indtryk, at museet arbejder målrettet på en skærpelse af den faglige profil samt en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

KVALITETSVURDERINGENS FOKUSOMRÅDER

Arbejdsgrundlag og ledelse

Arbejdsgrundlag

Middelfart Museums ansvarsområde er nyere tids kulturhistorie i Middelfart Kommune. Museet beskæftiger sig med og udstiller en række emner, der vedrører bebyggelseshistorie, industrihistorie, landbohistorie, kystkultur, infrastruktur, hatte, marsvin, ovne, broer, Lillebælt som krigszone, våben, keramik osv. I de senere år har museet arbejdet målrettet med psykiatrihistorie med udgangspunkt i Middelfart Sindssygehospitals historie (1888-1999).

Museets emnemæssige fokus er vidtrækkende og ikke fokuseret i forhold til, hvad der er særegent for museets ansvarsområde. Museet arbejder dog bevidst med at fokusere virksomheden – bl.a. på baggrund af input fra borgere, som led i projekt “Åbent hus”.

Ledelse

Museet har 7 bestyrelsesmedlemmer hvoraf de 4 er kvinder. De 5 bestyrelsesmedlemmer er valgt på Middelfart Museumsforenings generalforsamling, og 2 bestyrelsesmedlemmer er udpeget af Middelfart Kommune. Ingen af bestyrelsesmedlemmerne er udpeget på baggrund af særlige kompetencer.

Kulturministeriet har i 2011 udsendt publikationen ”God ledelse i selvejende kulturinstitutioner”. Baggrunden for anbefalingerne er stigende krav til ledelsen af kulturinstitutioner. Anbefalingerne skal styrke bestyrelser og direktioner i forhold til at løfte de ledelsesmæssige opgaver og det ansvar, som loven og bekendtgørelsen pålægger dem, samt understøtte at tilskudsmodtagere løser offentligt finansierede opgaver professionelt, kompetent og effektivt. Kulturministeriets mål med anbefalingerne er, at kulturinstitutionernes ledelse sætter sig ind i anbefalingerne og tager dem i anvendelse med de nødvendige tilpasninger til institutionens forhold.

Museets leder har været sygemeldt i en længere periode. Museets inspektør har været konstitueret som leder. Museet bestyrelsesformand har understøttet og deltaget aktivt i museets daglige arbejde.

Kulturarvsstyrelsen har tillid til, at museets bestyrelse søger at etablere en holdbar løsning omkring museets daglige ledelse, der tilgodeser såvel museets fremtidige drift og udvikling, såvel som hensynet til museets medarbejdere.

Fremtid

Middelfart Museum har i en periode indtil februar 2010 været involveret i fusionsforhandlinger med Museerne i Fredericia og Museerne på Vestfyn, der dog ikke førte til sammenlægninger. Museet orienterer sig, i lyset af Museumsudredningen, i det øvrige museumslandskab i forhold til muligheder og perspektiver ved en evt. fusion. Der foreligger ingen konkrete fusionsplaner på nuværende tidspunkt.

Museet ønsker også at målrette sin indsats på en skærpelse af den faglige profil forud for evt. nye forhandlinger om fusion.

Det er tilfredsstillende:

- at museet arbejder på at skærpe museets faglige profil
- at museet orienterer sig i det øvrige museumslandskab i forhold til muligheder og perspektiver ved en evt. fusion.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at der endnu ikke er fundet en mere permanent løsning for museets daglige ledelsesforhold.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet prioriterer arbejdet med udvikling af museets arbejdsgrundlag og emnemæssige fokus med henblik på at skærpe museets faglige profil i forhold til, hvad der er særegent for museets faglige og geografiske ansvarsområde
- at museets bestyrelse prioriterer at finde en permanent løsning på museets ledelsesforhold
- at bestyrelsen for Middelfart Museum følger Kulturministeriets anbefalinger om god ledelse, herunder at bestyrelsen løbende vurderer sin sammensætning, og hvilke kompetencer den skal råde over for bedst muligt at kunne understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet.

Ressourcegrundlag

Økonomi

Museets omsætning på ca. 4,2 mio. kr. i 2010 – målt ved de samlede bruttoudgifter i 2010 – lå i den nederste tredjedel af landets statsanerkendte museer. Museet har således et spinkelt økonomisk ressourcegrundlag.

Personale

I 2010 rådede museet over 6,8 fastansatte årsværk, heraf 2 videnskabelige årsværk. Ca. 1,5 årsværk blev udført af medarbejdere i tidsbegrænset ansættelse og 1,5 årsværk af frivillige. Desforuden har museet mange frivillige tilknyttede.

I 2010 brugte museet knap 60 % af budgettet på personale. Det videnskabelige personalegrundlag, der er til rådighed til at varetage og udvikle de museumsfaglige opgaver, er grundet en landtidssygemelding - begrænset til ét årsværk.

Bygninger

Museet råder over fem besøgsadresser, herunder fire udstillingssteder samt Historiens Hus, hvor museets administration, visse magasiner og byarkivet ligger. Hertil kommer en række øvrige magasinfaciliteter. Museets ene udstillingssted - Henner Friisers Hus - er ejet af Middelfart Museumsforening, Jollehusene er ejet af Lillebæltsværftet, Algade 4 er privat udlejning til museet, Psykiatrisk Samlings lokaler i det tidligere Psykiatrisk Hospital tilhører kommunen og Historiens Hus er ejet af museet. Museet har vedligeholdelsesforpligtelsen på Henner Friisers Hus og Historiens Hus.

Museet benyttede i 2010 ca. 14 % af budgettet til bygningsdrift, herunder husleje, vedligehold mv.

Som led i museets planer om fornyet udstilling skal Henner Friisers Hus restaureres. Museet har nedsat en arbejdsgruppe, der med hjælp fra kommunens fundraiser, arbejder på at tilvejebringe ca. 3,3 mio. kr. til restaureringsarbejdet og 2,5 mio. kr. til at forny udstillingen.

Det er tilfredsstillende:

- at museet arbejder aktivt på at skaffe eksterne fondsmidler til projektet med restaurering af Henner Friisers Hus og fornyet udstilling.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet benytter 14 % af et i forvejen spinkelt budget til bygningsdrift.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets økonomiske og personalemæssige ressourcegrundlag er spinkelt.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet sikrer, at personalesammensætningen understøtter museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver inden for ansvarsområdet, herunder en prioritering af videnskabeligt personale, der kan bidrage til en professionel varetagelse og udvikling af museets opgaver
- at museet arbejder for at skabe et mere solidt fundament for museet, herunder særligt i forhold til økonomi, personaleressourcer og bygningsdrift

- at museet på baggrund af en skærpet faglig profil tager stilling til, hvordan museets samlede bygningsmasse bedst understøtter museets videre udvikling, herunder de enkelte bygningers anvendelse og betydning for museets samlede opgavevaretagelse.

Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande inden for sit ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Middelfart Museum har ikke en nedskrevet indsamlingspolitik.

I 2010 har museet indsamlet seks genstande.

Museet oplyser, at manglende magasinplads sætter snævre rammer for indsamling, og at museet ikke har planlagt egentlige indsamlingsprojekter i planperioden 2011-14. Museet fører dog en restriktiv indsamlingspraksis, der er udspringer af museets forskning. Indsamlingen i nærmeste fremtid vil knytte sig til forskningsprojektet ”Den nye Lillebæltsbro”.

Det er tilfredsstillende:

- at museet fører en restriktiv indsamlingspraksis med afsæt i museets forskning.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet indsamlingspolitik
- at museet mangler skriftlige retningslinjer for modtagelse.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet med udgangspunkt i en skærpet faglig profil udarbejder en indsamlingspolitik, der understøtter museets praksis med en aktiv, restriktiv og fagligt reflekteret indsamling, der udspringer af museets forskning
- at museet udarbejder skriftlige retningslinjer for modtagelse af genstande.

Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID).

Museet samling omfatter i alt 12.806 genstande, hvoraf 92 %, ifølge museet, er fuldt registreret. Kun 8 % af samlingen er indberettet til de centrale kulturarvsregistre.

Af museets handlingsplan for registrering fremgår det, at museet skal have afsluttet sit registreringsefterslæb i 2013. Museet følger sin handlingsplan for indberetningen til centralregistre og vurderer, at kunne afvikle efterslæbet inden for tidsfristen.

Museet har ikke hidtil anført museumsfaglige begrundelser for hver genstand, der indlemmes i samlingen. Museet arbejder fremadrettet på at sikre, at de museumsfaglige begrundelser bliver en del af museets registreringer.

Museets registrering sker under den relevante inspektørs ansvar, men ofte af andre personalegrupper, der har de nødvendige kompetencer for at udføre registreringsarbejdet. Museet er i gang med en systematisk gennemgang af museets samling for at sikre, at alle genstande er registrerede.

Det er tilfredsstillende:

- at museet er i gang med en systematisk gennemgang af samlingen for at sikre, at alle genstande er registrerede
- at museet har registreret 92 % af sin samling.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke i alle tilfælde har anført museumsfaglige begrundelser for accession af genstande.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at kun 8 % af museets genstande er indberettet i Kulturarvsstyrelsens centralregister, "Museernes Samlinger".

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til at indhente sit registreringsefterslæb, herunder særligt indberetningen til Kulturarvsstyrelsens centralregistre i overensstemmelse med den aftalte handlingsplan.

Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi.

Museet har ikke en samlet plan for sin bevaringsindsats.

Middelfart Museum råder over magasinfaciliteter på følgende lokaliteter:

- Algade 4 (kulturhistoriske genstande på metalhylder i stueplan og tekstiler mv. på loftet)
- Algade 8, Historiens Hus (arkiv-magasin samt magasin med fortrinsvis porcelæn og glas)
- Psykiatrisk Hospital (flere loftrum med kulturhistoriske genstande, herunder malerier)

- Lillebæltsskolen, kældermagasinerne H1 og H2 (kulturhistoriske genstande på træ- og metalreoler)
- Blindebomsvej, Magasin K. (møbler og grafiske genstande på træhylder og gulv)
- Skrillingegården (fire små depotrum med kulturhistoriske genstande placeret på træpaller eller på gulvet).

De to sidstnævnte magasiner forventes afviklet i forbindelse med museets indflytning i tilkøbt magasinplads ved Fællesmagasinerne i Vejle i 2013, hvorfor de ikke blev beset ved kvalitetsvurderingsbesøget.

Museet arbejder på at gennemgå Psykiatrisk Samling og ”ældre samling” med henblik på udskillelse og/eller kassation af genstande. Arbejdet forventes afsluttet i 2013.

Bevaringscenter Fyn har i 2011 gennemgået museets magasiner. Om magasinerne konkluderer bevaringscenteret, at ingen af magasinerne er egnede som museumsmagasiner.

Kældermagasinerne H1 og H2 på Lillebæltsskolen fremhæves i bevaringsrapporten som direkte skadelige for genstandene og for mennesker at opholde sig i pga. skimmelsvamp. Museet har arbejdet målrettet med at udbedre de kritiske forhold.

Om museets fire udstillingssteder konkluderer bevaringscenteret, at der bør udarbejdes beredskabsplaner for tyveri, brand, oversvømmelse og belysningsplan samt foretages klimamålinger over en længere periode.

I ”Danske museer i tal” anfører museet, at kun 60 % af museets genstande var i formidlingseget tilstand i 2010. 20 % var i stabiliseret tilstand, mens de resterende 20 % var enten behandlingskrævende eller i svært skadet tilstand.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har tilkøbt magasinplads i Fællesmagasinerne i Vejle og i den forbindelse afvikler to af museets mindst egnede magasiner
- at museet har igangsat arbejdet med en gennemgang af dele af museets samling med henblik på udskillelse og/eller kassation.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en samlet bevaringsplan.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at ingen af museets nuværende magasiner vurderes til at være egnede til at opbevare museumsgenstande
- at kun 60 % af museets genstande er i formidlingseget tilstand.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet gennemgår hele sin samling med henblik på at fokusere samlingen på de dele, der har forsknings- og formidlingsmæssig værdi i forhold til ansvarsområdet og en skærpet faglig profil. Museet kan søge midler fra Kulturarvsstyrelsens bevaringspulje til en samlingsgennemgang
- at museet med udgangspunkt i Bevaringscenterets rapport og anbefalinger udarbejder en prioriteret plan for samlingens bevaring, herunder såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen.

Museet har, som led i kvalitetsvurderingen, indsendt museets forskningspublikationer for de seneste fire år med henblik på en forskningsevaluering. Repræsentanter fra Nyere Tids Kulturhistoriske Råd har evalueret museets forskning.

Museet har indleveret to publikationer: Monografien *Lydpotter, arbejde og ledelse – fra håndværk til multinational business* af Jørgen Burchardt (2008) og antologien *Teglårdsparken – sindsygehospitalet der blev en bydel* med artikler af blandt andre Maiken R. Nørup og Harriet M. Hansen. Desuden har museet indsendt ti artikler fra fire årgange af den lokalhistoriske årbog *Vends, Årbog for Lokal- og Kulturhistorie på Nordvestfyn* forfattet af Torleif Christiansen, Harriet M. Hansen, Maiken Nørup samt museets bestyrelsesformand, Peter Storm.

Det er evaluatorenes vurdering, at museet de seneste 4 år har leveret en særdeles lille forskningsproduktion. Ingen af publikationerne kan entydigt karakteriseres som forskning i henhold til det almene forskningsbegreb. Museet anerkendes for sin bevågenhed om et bredt spektrum af emner i museets ansvarsområde, men kritiseres for, at denne bevågenhed ikke har ført til en mere ambitiøs forskningsindsats.

Evaluatorene påpeger, at museet forholdsvist nemt kan løfte sin forskning op på et højere niveau ved en skarpere angivelse af artiklens formål eller erkendelsesinteresse samt plads til annotering. Det er nødvendigt, at museet udarbejder en strategi for, hvordan museets medarbejdere får mulighed for at deltage i – og publicere på baggrund af – forskningsprojekter, der samtidig kan være med til at tydeliggøre museets forskningsprofil.

Museet har ikke en nedskrevet forskningsstrategi.

Hovedparten af museets planlagte forskningsprojekter i den forgangne planperiode er ikke realiseret, dels grundet manglende ekstern finansiering, dels manglende prioritering af ressourcer hertil.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har en nedskrevet forskningsstrategi, der kan sikre prioriteringen af de ansattes forskning og give museet en mere tydelig forskningsprofil.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets forskningsindsats i meget begrænset omfang kan betegnes som forskning efter det almene forskningsbegreb.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet på baggrund af en skærpet faglig profil udarbejder en forskningsstrategi for museets samlede ansvarsområde, der kan bidrage til en mere tydelig forskningsprofil for museet. Strategien skal omfatte en plan for, hvorledes museet vil afsætte de nødvendige ressourcer til forskning, og hvorledes museet vil indgå i relevante faglige miljøer og samarbejder med andre museer og videninstitutioner om varetagelse af forskningsopgaven.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden.

Museets fire udstillingssteder er karakteriseret ved:

- Henner Friisers Hus. Det fredede borgerhus fra 1500-tallet – kendt for sine originale kalkmalerier – udstiller bl.a. borgerhjem, middelfarts by historie, marsvinejægeres jagtkultur, hatte mv.

I 2008 åbnede det digitale formidlingsstilbud “Fortællinger fra byen”, der kobler viden fra byarkivet med museets 3D by-model af Middelfart anno 1801 i Henner Friisers Hus. Projektet blev støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje.

Udstillingerne består i øvrigt af interiørsætninger og montrer med genstande.

- Algade 4. Lokalerne rummer en permanent udstilling om de to lillebæltsbroer samt udstillinger med ovne mv. fra Hess Jernstøberi, våben fra de slesvigske krige og besættelsen samt et særudstillingslokale.
- Psykiatrisk Samling. Museets afdeling på det nedlagte sindssygehospital i Teglgårdsparken rummer Psykiatrisk Samling og en udstilling om hospitalets virke fra 1888-1999. Udstillingen er indrettet, så afdelingens rum og gange fremstår autentiske med genstande (møbler, hospitalsudstyr mm.) fra årene 1888 - 1999.

I 2009 åbnede lydværket “Hører du stemmer?” på Psykiatrisk Samling med lydoptagelser og fortællinger. Projektet blev støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje.

- Jollehusene. De to jollehuse rummer udstilling om områdets maritime historie. Udstillingerne er drevet af Foreningen Lillebælt-Værftet. Udstillingen er traditionelt opbygget med udstillede genstande og plancher med tekst.
- I Historiens Hus kan brugere komme og benytte arkivet og huset er velegnet til foredrag og andre aktiviteter.

Særligt i udstillingerne om psykiatrihistorien, byhistorien og lillebæltsbroerne benyttes der nye medier og brugerinddragende faciliteter i formidlingen.

Udover omvisninger tilbyder museet løbende foredrag, kulturhistoriske ture, børnearrangementer, temamøder, fyraftensmøder mv.

I 2010 har museet gennemført tre særudstillinger, herunder forsøg med nye formidlingsformer som led i udviklingen af museets nye udstilling.

Museet har undervisningstilbud, der er koordineret med trinmål og læreplaner. Museet har dog ingen skriftlige samarbejdsaftaler med undervisningssektoren. 22 skoleklasser fra grundskolen benyttede i 2010 museets undervisningstilbud.

Museet har en række undervisningsmaterialesamlinger, “Fra dåre til patient” (2007), “Lillebæltsbroerne” (2008) og ”bonde og jægerstenalder i Middelfart” (2007). Materialesamlingerne er udarbejdet i samarbejde med andre museer, vidensinstitutioner og andre relevante parter, og har opnået støtte fra Undervisningsministeriet og Kulturministeriets pulje til udvikling af digitale undervisningstilbud. Materialesamlingerne benyttes af både grundskoler, gymnasier og social- og sundhedsuddannelser. Herudover har museet udviklet materialekasser om forskellige temaer til udlån.

I 2008-2009 arbejdede museet med projektet “Åbent hus”, hvor borgere og turister medvirkede til at udvikle en ny fast udstilling om byens og egnens historie, der skal sættes op i Henner Friisers Hus, når det er restaureret. Museet inddrog brugerne i indkredsning af bl.a. emnevalg, disponering af museets rum, formidlingsformer og udstillingsdesign. Dette projekt har ifølge museet ”skabt kortere afstand til brugerne.” Desuden har den lokale presse, turistforeningen og Middelfart Kommune deltaget i projektet, der blev støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje.

I de senere år har museet samarbejdet med dokumentaristen Michael Madsen om filmprojektet: “Middelfart i Gennemsnit”, hvor livet i nutidens Middelfart dokumenteres i 3D. Filmen vises på museet og blev nomineret til årets danske dokumentarfilm på CPH:DOX. Projektet er støttet af Kulturarvsstyrelsen.

På opfordring fra Middelfart Museum har Region Syddanmark fremlagt et forslag om at samle regionernes psykiatrisamlinger for at sikre og udvikle dem. På den baggrund vil Danske Regioner udforme et nærmere kommissorium.

Museet er aktivt medlem af industripuljen, dragtpuljen, søfartspuljen og fiskeripuljen og medvirker desuden i både nationale og internationale samarbejdsrelationer i forbindelse med psykiatrichistorien.

Museets udstillinger har begrænsede åbningstider. F.eks. har Henner Friisers Hus kun åbent tre timer om dagen uden for sommertiden, og Psykiatrisk Samling har kun åbent tre timer hver tirsdag og torsdag samt første søndag i måneden.

Museets hjemmeside, www.middelfart-museum.dk er logisk opbygget med nem navigation til både åbningstider, korte beskrivelser af udstillinger med foto, kontaktoplysninger på museet mv. Hjemmesiden har ikke brugerinddragende faciliteter, og museet præsenterer ikke udstillinger eller viden om sin samling og forskning.

Museet har hverken i 2009 eller 2010 uddelt og indsamlet tilstrækkeligt mange spørgeskemaer til at indgå i den nationale brugerundersøgelse.

Museet har ingen nedskrevet strategi for sit samlede formidlingsarbejde.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet arbejder differentieret med sin formidling, herunder særligt med brugerinvolvering, brug af forskellige formidlingsformer og nye medier
- at museet indgår i relevante netværk og samarbejder med andre museer, vidensinstitutioner og relevante parter om udvikling af sin formidling, og at museet formår at skabe konkrete projekter af høj kvalitet og international bevågenhed.
-

Det er tilfredsstillende:

- at museet har undervisningstilbud, der er tilpasset trinmål og læreplaner
- at museet har udviklet materialesamlinger, der benyttes af såvel grundskoler og gymnasier som uddannelsessteder.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet ikke har uddelt og indsamlet tilstrækkeligt mange spørgeskemaer til at indgå i den nationale brugerundersøgelse
- at museet ikke har en nedskrevet strategi for sit samlede formidlingsarbejde
- at museets udstillinger har begrænsede åbningstider
- at museets hjemmeside fremstår gammeldags og er uden brugerinddragende elementer.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet på baggrund af en skærpet faglig profil udarbejder en strategi for museets samlede formidlingsindsats inden for sit ansvarsområde
- at formidlingsstrategien bidrager til udvikling af en fortsat differentieret formidlingsindsats af høj kvalitet inden for museets samlede ansvarsområde, herunder differentiering i forhold til forskellige brugergrupper og i forhold til brug af forskellige formidlingsformer
- at museet udarbejder undervisningstilbud, der er målrettet ungdomsuddannelserne
- at museet deltager i den nationale brugerundersøgelse med henblik på at tilvejebringe større viden om museets brugere, og disses ønsker og forventninger til museet. Brugerundersøgelsens resultater vil være et nyttigt værktøj for museet i forhold til en udvikling og differentiering af museets formidlingsindsats.

Den faste kulturarv - Kapitel 8 arbejde

De statsanerkendte museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlig kulturarv i kulturlandskabet sikres, bevares og inddrages i udviklingen af lokalområdet.

Museet oplyser, at man har behandlet 69 bygge- og anlægssager i 2010. Museet prioriterer forvaltning af den faste kulturarv i Middelfart Kommune som en vigtig arbejdsopgave.

Middelfart Kommune oplever, at museet udfylder sin rolle og leverer et fagligt og konstruktivt bidrag til kommunens plan- og udviklingsarbejde i forbindelse med forvaltningen af den faste kulturarv.

Det er tilfredsstillende:

- at museet bidrager aktivt og konstruktivt til kommunens plan- og udviklingsarbejde, og at museets bidrag opleves som værdifuldt for kommunen.

Derfor anbefaler Kulturarvsstyrelsen:

- at museet fortsat udvikler sin rolle som aktør i den kommunale planlægning og udvikling, herunder prioriterer sin indsats i forhold til udviklingsfasen i kommunernes plan- og udviklingsarbejde, med henblik på at opnå den størst mulige effekt.

KVALITETSVURDERINGSFORLØBET PÅ MIDDELFART MUSEUM

Kvalitetsvurderingsbesøget på Middelfart Museum fandt sted den 10. oktober 2011.

Fra museet deltog:

- Konstitueret leder, Maiken Nørup
- Bestyrelsesformand Peter Storm
- Forvalter Niclas Helsing
- Sekretær Mona Høj Jensen.

Fra Middelfart Kommune deltog:

- Børn- og ungedirektør, Claus Friis Lange.

Fra Kulturarvsstyrelsen deltog:

- Souschef Kathrine Lehmann
- Fuldmægtig Thyge Moos
- Konsulent Bobo Krabbe Magid.

På kvalitetsvurderingsbesøget blev følgende steder besigtiget:

- Magasinerne på Lillebæltskolen
- Psykiatrisk Samling i Teglgårdsparken
- "Værftet" (Jollehusene) på havnen i Middelfart
- Henner Friisers Hus
- Algade 4 (udstillinger og magasiner)
- Historiens Hus, Algade 8 (kontorer og magasiner)

BILAG 1: Forskningsevaluering af Middelfart Museum, Nyere Tid

Vurderingen er foretaget af museumsinspektør, ph.d. Morten Pedersen, Nordjyllands Historiske Museum og museumsinspektør, seniorforsker, ph.d. Mikkel Venborg Pedersen, Nationalmuseet.

Til vurderingen er indleveret følgende:

1. Jørgen Burchardt: *Lydpotter, arbejde og ledelse. Walker Danmark – fra håndværk til multinational business*. Viborg 2008.

2. *Teglgårdsparken – sindssygehospitalet, der blev en bydel*. Odense 2007.

Heri artiklerne Maiken R. Nørup og Harriet M. Hansen: *Sindssygehospitalet 1888-1999* (s. 7-36), Jørgen Ganshorn: *Teglgårdsparken som kulturmiljø* (s. 37-47) og John Louis Hansen: *Fra udfordring til fyrtårn* (s. 48-69).

3. I alt ti artikler publiceret i fire årgange af *Vends, Årbog for Lokal- og Kulturhistorie på Nordvestfyn* (2007-2010):

Torleif Christiansen: *Middelfarts første biograf* (2007, s. 42-48).

Harriet M. Hansen: *Troldeskabet og dets billedskærer* (2007, s. 14-24), *I tjeneste – Omkring tjenesteydende og skudsmålhbøger 1833-1921* (2008, s. 22-36), *Hindsgavlhalvøen – Kulturmiljø i mange lag* (2009, s. 5-14), *1628 – og hvad deraf fulgte* (2010, s. 69-81).

Maiken Nørup: *Psykiatriske samlinger og museer på europæisk plan* (2008, s. 66-70), *Sofie Skotte – vidnesbyrd fra en patient på Sindssygeanstalten* (2010, s. 31-36).

Peter Storm: *Frederik Lange – Middelfart Sindssygehospitals første overlæge* (2008, s. 12-21), *Træerne på Sindssygehospitalet* (2009, s. 51-58), *Fabrikant og sprællemænd i Indslev* (2010, s. 19-30).

Karakteristik

Publikationerne består af en monografi (1), en antologi (2) og en række artikler i en lokalhistorisk årbog (3). Alle tre numre er på dansk. I det følgende behandles hvert nummer for sig.

Vedrørende (1) er der tale om en monografi om lyddæmperfabrikken Walker, som er udarbejdet i forlængelse af en dokumentationsindsamling op til virksomhedens lukning i 2002. Bogen er forfattet af Jørgen Burchardt i forbindelse med en projektansættelse ved museet og hviler på en af de ganske mange projektundersøgelser af nedlagte industrier, som han gennem årene har foretaget for danske museer. Monografien (1) beskriver kronologisk virksomhedens opståen som Dansk Lyddæmperfabrik, udviklingen som en del af Kosangas-koncernen og den sidste tid som en del af den multinationale virksomhed Walker, inden der afsluttes med en beskrivelse af det fysiske anlæg og arbejdsgangene i 2002. Bogen er anoteret og vidner om en grundig arbejdsindsats. Mens kronologien, frem for f.eks. en analytisk tilgang, fremstår som det styrende princip for den virksomhedshistoriske oversigt, udgøres det sidste afsnit af en beskrivende fremlæggelse af en del af den indsamlede dokumentation. Fremstillingen er møntet på et bredt publikum og beskæftiger sig som sådan ikke med teori eller metode eller placerer sig i en forskningsmæssig sammenhæng. Dog skal fremhæves, at der er en gennemgående empirisk kontekstualisering, der i sammenhængen forekommer både nyttig og forskningsmæssig valid. Emnet falder inden for museets ansvarsområde.

Vedrørende (2) er der tale om tre artikler, der på nær en kort indledning udgør en antologi om byomdannelsesområdet Teglgårdsparken. Artiklerne beskriver områdets historie som sindssygehospital 1888-1999, kulturmiljøet og omdannelsesprocessen til et byområde. Selvom der fremlægges nyttig viden, fremstår antologien således samlet som netop præsentationen af omdannelsen af området fra institution til byom-

råde, og for Jørgen Ganshorns og John Louis-Hansens vedkommende er dette alene formålet. Artiklerne er ikke anoterede og placerer sig ikke i en forskningsmæssig sammenhæng. Det fremgår dog, at artiklen om områdets tid som sindssygehospital er baseret på arbejdet med en udstilling på Middelfart Museum, men kildegrundlaget kvalificeres ikke yderligere. Grundet karakteren kan publikationen ikke underkastes en forskningsvurdering i henhold til Kulturministeriets almene forskningsbegreb, der følger standardpraksis i forhold til international forskningsvurdering.

Vedrørende (3) er der tale om ti artikler fordelt på fire årgange af en lokalhistorisk årbog, som her vil blive karakteriseret samlet. Målgruppen er det brede publikum, som det er naturligt i en årbog. Samtlige artikler fremstår med korte introduktioner til deres emner, men der findes kun i meget begrænset omfang helt enkelte anoteringer eller litteraturhenvisninger. Som sådan følges tendensen i årbogens form, der dog ellers nok synes at kunne tillade anoterede artikler. Materialet er således overvejende formidlende i sin form.

Museumsinspektør Maiken Nørups artikler beskriver et udvalgt sygdomsforløb på sindssygeanstalten i Middelfart med udgangspunkt i patientens egne udsagn (2010) og indtryk fra en konferencedeltagelse (2008). I artiklen 2010 fremlægges en erindring, som sættes i en kort sammenhæng og pointen er, at se fortællingen om institutionen fra patientens synspunkt. De to artikler kan således kun delvist karakteriseres som forskningsbidrag og er, som nævnt, rent formidlende i deres sigte.

Bestyrelsesformand Peter Storms artikler udgøres af en anekdotisk præget fortælling om en enkeltpersons livsforløb ved hovedvej A1 (2010), en præsentation af tankerne bag anlæggelsen af parkanlægget ved sindssygeanstalten i Middelfart (2009) og en præsentation af anstaltens første overlæge (2008). Artiklerne fremlægger et historisk udredningsarbejde, men der er snarere tale om lettilgængelige historiske beskrivelser end egentlige forskningsbidrag.

Harriet M. Hansens artikler består af en diskussion af uklare punkter i Middelfarts topografiske udvikling (2010), en præsentation af kulturmiljøer på Hindsgavlhalvøen (2009), en præsentation af skudsmålhbøger, deres brug som historisk kildemateriale og forskellige træk af deres oplysninger om tjenestefolk på Middelfarttegnet (2008) samt en fremlæggelse af den eksisterende viden om et barokskab i Middelfart Museums besiddelse (2007). Artiklerne behandler et bredt spekter af klassiske kulturhistoriske emner fra museets ansvarsområde, men kan kun i begrænset omfang karakteriseres som resultater af en forskningsindsats ved museet. Dog skal nævnes diskussionen af Middelfarts topografiske udvikling, hvor resultatet af arkæologiske udgravninger foretaget af Odense Bys Museer sammenholdes med oplysninger i skriftlige kilder, hvilket må forstås som to dele i et projekt mellem de to museer, som her fandt et fælles emne. Artiklen om skudsmålhbøgerne formidler kildemæssige overvejelser for et bredt publikum, og selvom den kun i begrænset omfang rummer fremlæggelse af ny viden, er sådanne overvejelser jo nyttige, også i en årbog med et sigte mod f.eks. amatørhistorikere i lokalområdet. Tilsvarende har artiklerne om Hindsgavl og museets barokskab karakter af samlede fremlæggelser af eksisterende viden, og er således eksempler på en bred formidling af faglig tilgang og viden.

Endelig har Torleif Christiansen i forbindelse med et løntilskudsjob på museet sammenfattet indtryk af 100-års avisomtaler af Middelfarts første biograf i en artikel, der ikke som sådan kan karakteriseres som et forskningsbidrag.

Samlet berører årbogsartiklerne således et bredt spektrum af emner, men der er kun i begrænset omfang tale om en egentlig forskningsindsats styret af problemstillinger i sammenhæng med anden forskning. Bidragene kan således kun vanskeligt regulært forskningsvurderes.

Konklusion og anbefaling

Artiklerne i antologien (2) kan ikke karakteriseres som forskning ud fra det almene forskningsbegreb og inddrages derfor ikke i denne vurdering, ligesom det er tilfældet for store dele af (3). Vurderingen omfatter derfor monografien (1) og de øvrige dele af (3).

Vi vurderer, at der er tale om en særdeles lille forskningsproduktion, der endda for hovedpartens vedkommende er forfattet af projektansatte (1) og af museets bestyrelsesformand (3) og ikke af museets fasttilknyttede medarbejdere. Der synes at være bevågenhed om et vidt spektrum af emner med en bred kronologisk fordeling i museets ansvarsområde, men denne bevågenhed er kun helt undtagelsesvist mundet ud i

en mere ambitiøs forskningsindsats. Dog skal fremhæves det antageligt helt bevidste og mod det brede publikum rettede ønske om faglig formidling, der særligt gør sig gældende i årbøgerne.

Årbøgerne kunne med plads til annotering og en skarpere angivelse af artiklens formål eller erkendelsesinteresse forholdsvis nemt løfte flere af bidragene til både at kunne være bredt formidlende og samtidig honorere standardkrav til forskning.

På den baggrund anbefaler vi, at museet udarbejder strategier, der vil kunne sikre museets medarbejdere mulighed for deltagelse i forskningsprojekter og mulighed for egentlig publicering, hvilket ville munde ud i en egentlig forskningsprofil på museet i fremtiden, som for indeværende synes at være ikke-eksisterende.